

شیخ حمید
توران، امام
جمعه شیعیان
استانبول
سایت زینبیه را
معرفی می‌کند

با ملاحظه بیشتری به اظهار نظر می‌پردازد. وی ضمن تأکید بر پیشرفت قابل قبول و مناسب ترکیه در دهه اخیر در زمینه‌های اقتصادی، صنعتی و بین‌المللی، شرایط را برای فعالیت شیعیان در عرصه‌های مذهبی و اجتماعی مناسب ارزیابی می‌کند و می‌گوید: «ما برای فعالیت‌هایمان محدودیت و مشکلی نداریم و مانند سایر مذاهب می‌توانیم برنامه‌های خود را جلو ببریم؛ اگرچه در ترکیه قوانینی وجود دارد که برای همه ادیان محدودیت‌هایی را جهت فعالیت علنی مذهبی ایجاد می‌کند اما این‌ها اختصاص به دوره اخیر ندارد و پیش از روی کار آمدن عدالت و توسعه هم وجود داشته است.»

رئیس مؤسسه زینبیه می‌افزاید: «اگرچه ما همراه خوبی با عدالت و توسعه داریم اما در انتخابات گذشته مجلس آن‌ها به توافقات اولیه‌شان با ما پایبند نبودند و در برخی حوزه‌ها با هم به مشکل برخوردیم... در واقع حکومت نمی‌تواند در مسیر توسعه چندین به دستورات اسلامی عمل کند؛ چرا که یکی از پایه‌های اساسی توسعه مد نظر حزب عدالت و توسعه تورسیم و گردشگری است که در سال‌های اخیر تلاش بسیاری برای ارتقای آن صورت گرفته و طبیعی است از هر اقدامی که مانع افزایش آن شود، اجتناب می‌کند؛ حتی اگر دستورات دینی باشد! مانند جمع‌آوری اماکن فروش مشروبات الکلی یا سایر محل‌های فساد و فحشا.»

آنچه از برآیند دیدگاه‌های رهبران گروه‌های شیعی در ترکیه می‌توان استنباط نمود، ابراز رضایت نسبی از شرایط کنونی کشورشان خصوصاً در زمینه بسط شرایط و امکانات فعالیت‌های مذهبی است و نیز ابراز رضایت از قرار گرفتن کشورشان در مدار کشورهای در حال توسعه و پیشرفته اما هیچ‌یک از آن‌ها نسبی‌ت واقعی میان الگوی توسعه جاری در این کشور - که توسط حزب عدالت و توسعه پیگیری می‌شود - و دستورات و قوانین شرعی نمی‌بینند. حداکثر اعتقاد آن‌ها این است که اردوغان و گروه سیاسی - اجرایی همراه وی، مسلمانان معتقدی هستند که دستورات دینی را در حوزه شخصی زندگی خویش رعایت می‌کنند، و لا غیر.

عمل بشویم.»

اگرچه در این گفت‌وگو آقای آکاراس پاسخ شفافی به سؤال ما در خصوص دیدگاه شیعیان به‌ویژه فعالان مؤسسه مذکور در موضوع توسعه ارائه نداد اما تردیدی نیست که یکی از مؤلفه‌های توسعه ایجاد یا افزایش آزادی‌های سیاسی و فعالیت‌های مذهبی است که وی در این باره به‌صراحت از مساعد بودن شرایط کنونی سخن می‌گوید. اما در مقابل آقای «یلماز» رئیس انجمن جوانان «تای در» و مدیرمسئول خبرگزاری «راست خبر» دیدگاه دیگری دارد؛ وی می‌گوید: «شرایط با آمدن اردوغان و هم‌فکرانش تغییر چندانی و اساسی نکرده است و بسیاری از اتفاقاتی که در سال‌های اخیر رخ داده و به ظاهر مثبت است، در واقع جنبه تبلیغاتی داشته و از عمق برخوردار نیست. هنوز هم تمامی محدودیت‌هایی که از قبل از روی کار آمدن عدالت و توسعه وجود داشت، برقرار است؛ مثل ممنوعیت حجاب.» و می‌افزاید: «تمامی اصولی که حزب حاکم برای توسعه در نظر گرفته و اجرا می‌کند، برگرفته از نظریات اروپایی‌هاست و صبغه دینی ندارد. تیم اردوغان هم کاملاً به این اصول اعتقاد دارند.»

آقای یلماز اگرچه به پیشرفت اقتصادی و افزایش شاخصهای توسعه در سال‌های اخیر اذعان دارد اما اعتقادی به وجود نسبی میان این پیشرفت‌ها و اسلام‌گرایی ندارد: «اگرچه ممکن است رهبران عدالت و توسعه به موازین اسلامی اعتقاد داشته باشند یا همسرانشان بر خلاف عرف جاری در میان مسؤولان ترکیه، حجاب را رعایت کنند اما این اعتقادات به حوزه فعالیت‌های اجرایی آن‌ها رسوخ خاصی نداشته و الگوی توسعه ایشان کاملاً بر مبنای مدل‌های غربی است. آن‌ها در عمل به اصول و چهارچوب‌های حکومت‌داری لائیک بر جا مانده از دوران آتاتورک پایبندند.»

در این میان «شیخ صلاح‌الدین اوزگوندوز» که در ترکیه بیشتر به عنوان رهبر شیعیان شهرت دارد و در میان مسؤولان حکومتی هم به همین عنوان شناخته می‌شود (اگرچه برخی از گروه‌های شیعی در ترکیه چنین اعتقادی ندارند)